

HAYATIN İÇİNDEN

Madencilik Komisyonu

UNUTMADIK, UNUTTURMAYACAĞIZ:

SOMA'NIN ARDINDAN MADENCİLİĞİ, EMEĞİ VE SORUMLULUĞUMUZU YENİDEN DÜŞÜNMEK

13 Mayıs 2014 tarihinde Manisa'nın Soma ilçesinde meydana gelen ve 301 madencimizin yaşamını yitirdiği facianın üzerinden 11 yıl geçti. Ancak Soma, yalnızca bir tarih ya da geçmişte kalmış bir acı değildir. Soma; ülkemiz madencilik sektörünün karşı karşıya olduğu yapısal sorunların, eksik denetimin, liyakatten uzak yönetim anlayışının, mühendislik ve bilimsel bilginin yeterince dikkate alınmamasının ve emeğin hak ettiği değeri görememesinin simgesi olarak hafızalarımızdaki yerini korumaktadır.

Soma'da kaybettiğimiz 301 madenci; yetersiz havalandırma sistemlerinin, yangın risklerine karşı alınmayan önlemlerin, gaz izleme ve erken uyarı mekanizmalarındaki eksikliklerin, iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarındaki yetersizliklerin ve etkin denetim eksikliğinin gölgesinde yaşamını yitirmiştir. Facianın ardından hazırlanan teknik raporlar ve bilirkişi incelemeleri, yaşananların öngörülemez bir kader değil; uzun süredir bilinen risklerin, göz ardı edilen teknik uyarıların ve gerekli önlemlerin zamanında alınmamasının sonucu olduğunu ortaya koymuştur.

Soma, yalnızca bir maden kazası değil; üretim baskısının, yetersiz denetimin, liyakatin geri plana itilmesinin ve emeğin maliyet unsuru olarak gören anlayışın nelere yol açabileceğinin en acı örneklerinden biridir. Bu nedenle Soma'yı anmak, yalnızca geçmişte yaşanan büyük bir acıyı hatırlamak değil; aynı hataların tekrar edilmemesi için bilimsel madencilik, güçlü denetimi, emeğe saygıyı ve kamu yararını savunma sorumluluğunu üstlenmek anlamına gelmektedir.

Aradan geçen yıllar içerisinde mevzuat değişiklikleri yapılmış, yeni düzenlemeler hayata geçirilmiş

ve gerekli derslerin çıkarıldığı ifade edilmiştir. Ancak bugün hâlâ maden kazaları yaşanıyor, işçiler çalışma koşulları nedeniyle yaşamlarını yitiriyor, bazı işletmelerde emekçiler ücretlerini zamanında alamıyor, mühendislik hizmetleri yeterince önemsenmiyor ve sektörün temel sorunları tam anlamıyla çözülebilmemiş görünmüyor.

Bu tablo, Soma'nın yalnızca anılması gereken bir facia olmadığını; madencilik anlayışımızı yeniden değerlendirmemiz gereken tarihsel bir dönüm noktası olduğunu göstermektedir.

Madencilik, insanlığın gelişimi için vazgeçilmez bir sektördür. Enerjiden sanayiye, teknolojiye savunmaya kadar hayatın her alanında kullanılan hammaddelerin üretildiği bu sektör; yüksek bilgi birikimi, teknik uzmanlık, planlama ve disiplin gerektiren stratejik bir faaliyet alanıdır.

Ancak madencilik yalnızca üretim rakamlarından, rezerv miktarlarından veya ekonomik göstergelerden ibaret değildir. Madencilik merkezinde insan vardır. Bir maden işletmesinin başarısı yalnızca ürettiği cevher miktarıyla değil; çalışanlarının güvenliği, emeğe verdiği değer, çevreye gösterdiği duyarlılık ve topluma sağladığı fayda ile ölçülmelidir.

Madencilik sektörünün sürdürülebilirliği yalnızca rezervlerle veya üretim miktarlarıyla sağlanamaz. Bir ülkede madencilik; maden emekçisinin alın terine değer verildiği, mühendislik hizmetlerinin vazgeçilmez kabul edildiği, bilimsel kararların esas alındığı ve kamu yararının gözetildiği ölçüde güçlüdür. Emeğin değersizleştirildiği, mühendislik hizmetlerinin maliyet kalemi olarak görüldüğü ve teknik uyarıların göz ardı edildiği ortamlarda ise bedeli çoğu zaman çalışanlar ödemektedir.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası Madencilik Komisyonu olarak güvenli, sürdürülebilir ve kamu yararını önceleyen bir madencilik için aşağıdaki temel ilkelerin hayata geçirilmesinin zorunlu olduğunu düşünüyoruz:

- Madencilik faaliyetlerinin her aşamasında bilimsel veriler ve mühendislik disiplinleri esas alınmalıdır.
- Arama çalışmalarından üretime kadar tüm süreçlerde jeoloji, maden, jeofizik, çevre ve ilgili diğer mühendislik disiplinlerinin etkin katılımı sağlanmalıdır.
- Yeraltı işletmelerinde jeolojik modelleme, hidrojeolojik değerlendirmeler, gaz izleme sistemleri ve jeoteknik analizler üretim süreçlerinin ayrılmaz parçası haline getirilmelidir.
- İş sağlığı ve güvenliği uygulamaları maliyet unsuru olarak değil, işletmenin temel önceliği olarak görülmelidir.
- Teknik kadrolarda liyakat esas alınmalı, uzmanlık gerektiren görevler mesleki yeterliliklere

sahip kişiler tarafından yürütülmelidir.

- Kamu kurumlarının teknik denetim kapasitesi güçlendirilmeli, denetimler bağımsız, düzenli ve şeffaf şekilde gerçekleştirilmelidir.
  - Maden emekçilerinin çalışma koşulları iyileştirilmeli, ücret güvencesi ve sosyal hakları eksiksiz şekilde korunmalıdır.
  - Taşeronlaşma ve güvencesiz çalışma modellerinin yarattığı sorunlar giderilmeli, çalışanların mesleki ve sosyal güvenceleri artırılmalıdır.
  - Çevresel etkiler ve yerel halkın beklentileri göz önünde bulundurularak kamu yararını önceleyen madencilik politikaları geliştirilmelidir.
- Biz jeoloji mühendisleri olarak biliyoruz ki güvenli madencilik tesadüf değildir. Güvenli madencilik; bilimsel bilgiye dayalı yetkin mühendislik, bağımsız ve etkin denetim, liyakatin esas alındığı yönetim anlayışı ve emeğin hak ettiği değeri gördüğü çalışma koşullarıyla mümkündür.

Soma'dan Kozlu'ya, Armutçuk'tan Yeni Çelttek'e, Ermenek'ten Şirvan'a, Amasra'dan ülkenin farklı bölgelerinde yaşanan sayısız maden kazasına kadar yaşanan acılar göstermiştir ki; bilimden uzaklaşmanın, liyakati geri plana itmenin, denetimi zayıflatmanın ve emeği değersizleştirmenin bedeli ağır olmaktadır.

Bu nedenle mücadelemiz yalnızca maden kazalarının önlenmesi için değil; emeğin sömürülmediği, çalışanların haklarının korunduğu, mühendislik ve bilimin rehber kabul edildiği, liyakatin esas alındığı ve kamu yararını öncelleyen bir madencilik anlayışının hâkim kılınması içindir.

Soma Faciası'nın 11. yılında, yalnızca Soma'da yaşamını yitirdiğimiz 301 madencimizi değil; Cumhuriyet tarihi boyunca madenlerde meydana gelen kazalarda ve iş cinayetlerinde yaşamını yitiren tüm maden emekçilerimizi saygı, rahmet ve özlemle anıyoruz.

Soma'yı unutmadık, unutturmayacağız.

Bilimin rehberliğinde, emeğin değer görüldüğü, liyakatin esas alındığı, işçi sağlığı ve iş güvenliğinin tavizsiz uygulandığı bir madencilik anlayışı için mücadelemizi sürdüreceğiz.

Bilimle, emekle, inatla, umutla...

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası

Madencilik Komisyonu

Mayıs 2026